

SCIENCE AND EDUCATION

ISSN 2181-0842

VOLUME 3, ISSUE 5

MAY 2022

SCIENCE AND EDUCATION

SCIENTIFIC JOURNAL

ISSN 2181-0842

VOLUME 3, ISSUE 5

MAY 2022

www.openscience.uz

SCIENCE AND EDUCATION
SCIENTIFIC JOURNAL VOLUME 3 ISSUE 5

Executive Secretary

Tusmatova Nozima Inomovna

Editorial board

Z.Yaxshieva

Jizzakh State Pedagogical Institute, Doctor of Chemical Sciences

S.Sangwa

African Leadership University, Doctor of Business Administration

S.Otakulov

Jizzakh Polytechnic Institute, Doctor of Physical and Mathematical Sciences

M.A.S.Khasawneh

King Khalid University, Special Education, PhD

Sh.Akramova

Military-technical Institute of the National Guard, Doctor of Pedagogical Sciences

E.M.Colocassides

College of Tourism & Hotel Management, Doctor of Science in Communication

B.Sultonov

Tashkent Pharmaceutical Institute, Doctor of Technical Sciences

Ya.L.Chernyavskaya

Tyumen State Medical University, Candidate of Philological Sciences

A.Sidiqov

Tashkent Institute of Chemical Technology, Doctor of Chemical Sciences

W.B.Vidona

Edo State University, Anatomy, PhD

B.Kucharov

Institute of General and Inorganic Chemistry of the Academy of Sciences, Doctor of Technical Sciences

I.Eshmetov

Institute of General and Inorganic Chemistry of the Academy of Sciences, Doctor of Technical Sciences

M.Abdullaev

Andijan State University, Doctor of Historical Sciences

Z.Tojjeva

National University of Uzbekistan, Doctor of Geographical Sciences

N.Jiyanova

Tashkent Financial Institute, Candidate of Economic Sciences

X.Qobulov

Tashkent Financial Institute, Candidate of Economic Sciences

A.Nabiev

Tashkent Institute of Chemical Technology, PhD in Technical Sciences

A.Turgunbaeva

Namangan State University, PhD in Psychological Sciences

B.Xaynazarov

National University of Uzbekistan, PhD in Historical Sciences

M.Voxidova

Tashkent State Institute of Oriental Studies, PhD in Economics

A.Rahmonov

Republican Scientific-Practical Center, PhD in Pedagogical Sciences

G.Ochilova

Karshi Institute of Engineering and Economics, Candidate of Philosophical Sciences

B.Omonov

Karshi State University, PhD in Philosophical Sciences

O.Axmedova

Bukhara Institute of Engineering and Technology, PhD in Technical Sciences

G.Jumanazarova

Jizzakh State Pedagogical Institute, Doctor of Philological Sciences

T.Sabirjanov

Fergana Polytechnic Institute, Candidate of Technical Sciences

Sh.Ismoilov

Tashkent State Law University, Doctor of Sciences in Law

M.Rakhimov

Tashkent State Law University, Doctor of Philosophy in Law

L.Rakhimkulova

Tashkent State Law University, Doctor of Philosophy in Law

A.Sultonov

Jizzakh Polytechnic Institute, PhD in Economics

Mas'ul kotib

Tusmatova Nozima Inomovna

Tahririyat

Z.Yaxshiyeva

Jizzax davlat pedagogika instituti, kimyo fanlari doktori

S.Sangwa

African Leadership University, Doctor of Business Administration

S.Otaqulov

Jizzax politexnika instituti, fizika-matematika fanlari doktori

M.A.S.Khasawneh

King Khalid University, Special Education, PhD

Sh.Akramova

Milliy gvardiya harbiy-texnik instituti, pedagogika fanlari doktori

E.M.Colocassides

College of Tourism & Hotel Management, Doctor of Science in Communication

B.Sultonov

Toshkent farmatsevtika instituti, texnika fanlari doktori

Ya.L.Chernyavskaya

Тюменский государственный медицинский университет, кандидат филологических наук

A.Sidiqov

Toshkent kimyo-texnologiya instituti, kimyo fanlari doktori

W.B.Vidona

Edo State University, Anatomy, PhD

B.Kucharov

Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, texnika fanlari doktori

I.Eshmetov

Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, texnika fanlari doktori

M.Abdullayev

Andijon davlat universiteti, tarix fanlari doktori

Z.Tojjiyeva

O'zbekiston milliy universiteti, Geografiya fanlari doktori

N.Jiyanova

Toshkent moliya instituti, iqtisod fanlari nomzodi

X.Qobulov

Toshkent moliya instituti, iqtisod fanlari nomzodi

A.Nabiyev

Toshkent kimyo texnologiya instituti, texnika fanlari PhD

A.Turgunbayeva

Namangan davlat universiteti, psixologiya fanlari PhD

B.Xaynazarov

O'zbekiston milliy universiteti, tarix fanlari PhD

M.Voxidova

Toshkent davlat sharqshunoslik instituti, iqtisodiyot fanlari PhD

A.Rahmonov

Respublika ilmiy-amaliy markaz, pedagogika fanlari PhD

G.Ochilova

Qarshi muxandislik-iqtisodiyot instituti, falsafa fanlari nomzodi

B.Omonov

Qarshi davlat universiteti, falsafa fanlari PhD

O.Axmedova

Buxoro muxandislik-texnologiya instituti, texnika fanlari PhD

G.Jumanazarova

Jizzax davlat pedagogika instituti, filologiya fanlari doktori

T.Sobirjonov

Farg'ona politexnika instituti, texnika fanlari nomzodi

Sh.Ismoilov

Toshkent davlat yuridik universiteti, yuridik fanlari doktori

M.Rahimov

Toshkent davlat yuridik universiteti, yuridik fanlari falsafa doktori

L.Rahimkulova

Toshkent davlat yuridik universiteti, yuridik fanlari falsafa doktori

A.Sultonov

Jizzax politexnika instituti, iqtisodiyot fanlari PhD

136.	Azizbek Nўmonov, Javohir Saypiddinov Turkiston ўлкасида гендер тенглиги масаласида жади́лар қарашлари (XX аср бошлари мисолида)	870
137.	Maftuna Habibullayevna Ibodullayeva Irim sirimlar va qadriyatlar: ular bir xillashib ketmadimi?	878
138.	Dilorom Raupovna Jo'rayeva Maktabgacha yoshdagi bolalar nutqini rivojlantirishdagi innovatsion texnologiyalarning tasnifi	883
139.	Nasiba Saburovna Jumatova Ranglardagi ramz talqini	890
140.	Lobar Farhodovna Salixova, M.Yo.Ro'ziyeva Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kitobxonlikka qiziqtirishda xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalanish	896
141.	Malohat Axmedovna Matqurbonova Musiqqa madaniyati darslarida pedagogik texnologiyalardan foydalanishning nazariy va amaliy asoslari	902
142.	Gulnoz Safarovna Mamirova O'smir yoshda bo'ladigan psixologik o'zgarishlar	907
143.	Manzura Xurshid qizi Burxonova Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda tasviriy san'at asosida ijodkorlikni shakllantirishning samaradorligi	910
144.	G'ulom Maxmudovich Sayfullaev Tabiiy fanlarni o'qitishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish	915
145.	O.A.Kenjayeve Maktab yoshdagi bolalar jismoniy tarbiyasining shakllari	919
146.	Shahloxon Ibodullayevna Boynazarova, Nargiza Xaliljonovna Xolboyeva Komila Maxamadjonovna Rasulova Ta'lim texnologiyasida bola shaxsi obyekt va subyekt sifatida	922
147.	N.B.Matkarimova Prezident maktablari o'quvchilarining ijodiy qobiliyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik hususiyatlari	926
148.	Sitora Sheraliyevna Mavlanova The importance of women's social and political activity in the system of state and society building in new Uzbekistan	932
149.	Zumrad Ashirbekovna Shokirova, Dilfuza Ilhomjonovna G'oyipova Boshlang'ich sinflarda matematika fanida nomanfiy butun sonlar ustida arifmetik amallarni o'rgatish yo'llari	936
150.	Fozilat Ergashevna Saporbayeva, Iroda Atabek qizi Yusupova Xolida Kuziboyevna Arapova, Ra'no Ikrom qizi Madaminova Zamonaviy pedagogik va informatsion texnologiyalar	939
151.	Sadoqat Ko'palovna Gaipova, Zulxumor Shamuratovna Shamuratova Gulshan Sapaboyevna Xo'jaboyeva, Maxsuda Durdievna Ibadullayeva Norimon Sultonbekovich Hayitboev Ta'lim jarayonida tanqidiy fikrlashni rivojlantirish texnologiyasi	945
152.	Boyhuroz Shermuxammadovich Rahimov Matematik tushunchalarni kiritish va tavsiflash usullari	951
153.	Qodirova Mohidil Namozovna Matematika fanini o'qitishning metodikasi	957
154.	Dilshoda Khabibullayeva Exercises for teaching simultaneous interpretation from Uzbek into English	967
155.	Sevara Faxriddinovna Mo'minova Boquvchisini yo'qotgan shaxslar hayoti diviasiyaning asosiy omili sifatida	970

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining kitobxonlikka qiziqtirishda xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalanish

Lobar Farhodovna Salixova

M.Yo.Ro'ziyeva

BuxDU

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining kitobxonlikka bo'lgan qiziqishini orttirish yo'lida xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalanish haqida ma'lumot hamda ayniqsa, hozigi davr talabi bo'lgan kitobxonlikka o'quvchilarni yoshligidan qiziqtirish pedagoglarning burchi ekanligi haqida ma'lumot berib o'tiladi.

Kalit so'zlar: Kitobxonlik, xalq og'zaki ijodi, ta'lim-tarbiya, kitob, yosh avlod, ona, ustoz.

Using examples of folklore to increase the interest of primary school pupils in reading

Lobar Farhodovna Salikhova

M.Yo.Roziyeva

Bukhara State University

Abstract: This article provides information on the use of folklore in order to increase the interest of primary school students in reading, as well as the role of educators in attracting students to reading from an early age. information will be provided.

Keywords: Reading, folklore, education, books, young generation, mother, teacher.

Xalqimizda "Yoshlikda olingan bilim - toshga o'yilgan naqshdir"- degan maqol, azal-azaldan mavjud. Shuning uchun, o'zbek xalqida bolalarning ta'lim-tarbiyasiga katta ahamiyat berishadi. Hattoki, tadqiqotchilarning izlanishlariga ko'ra, homilador ayol 9 oy mobaynida o'zida qanday psixo-fiziologik holatlarni o'tkazsa, uning vujudidagi farzandiga uning har bir holati kuchli ta'sir ko'rsatar ekan. O'quvchi-yoshlarga ta'lim-tarbiya berish har doim eng dolzarb masala sanalib kellgan. Jamiyating taraqqiyoti insonlarning ongiga, aql-zakovatiga, axloq-odobiga ko'p jihatdan bog'liq bo'ladi. Bolaga yoshligidan uning kelajak hayoti uchun foydali bo'lgan xalq og'zaki namunalaridan misollar keltirish, unga turli odob-axloqqa doir

hikoya, ertaklar, rivoyatlar aytib o'tish bolaning kitobxonlikka bo'lgan qiziqishini orttirishga anchagina samara beradi.

Bolalarni kitobxonlikka qiziqtirishda onalar muhim o'rin egallaydi. Bolaning qo'liga kitob bergan paytda, uni o'qishga undayotganda, onaning o'zi ijtimoiy tarmoqlarda kun bo'yi o'tirsa, internet sahifalarida behuda vaqtini sarflasa, uning farzandining kitobxonlikka bo'lgan qiziqishi qarama-qarshi tomonga boradi. Bola uchun eng yaxshi namuna uning onasi hisoblanadi. Agarda ona farzandiga kitob bersa hamda uni birgalikda mutolaa qilsa, bolada ham kitobxonlikka bo'lgan qiziqishi ortadi, ham ona-bola munosabatlari mustahkamlanadi. Bolaning kitobga bo'lgan qiziqishi kundan kunga ortib boradi. Agarda, bola onasi bilan mutolaa qilgan kitobini sinfdosh-do'stlari bilan birga o'qishni boshlasa, buning foydasi yanada kuchliroq bo'ladi. Ammo bu yerda o'qituvchi-pedagogning hissasi katta. O'qituvchi kitobxonlikni musobaqa metodi orqali olib borsa, o'quvchilarda qiziqish anchagina ortadi. Negaki bolalar bellashishni, musobaqalashishni, rag'batlantirilishni juda yoqtirishadi.

Bolalar oddiy oppoq paxtaga o'xshaydi. Ushbu paxtani qay shaklda kiritish, qay rangda olib borish uning ustozlariga ko'pgina hollarda bog'liq. Ularning yoshligidan murg'ak qalbiga kitobga bo'lgan mehrini uyg'otsak, ular butun umr kitobga tayanib yashashadi.

Yaxshi tarbiya ko'rgan kishi eng avvalo el-yurtning, xalqning manfaatini o'ylaydi. Chunki har bir shaxsning baxt-saodati alohida, o'z holicha amalga oshmaydi. Atrofdagilar baxtli va farovon turmush kechirganlarida huzur-halovat hammaga tatiydi. Bu qoida qadim zamonlardan mavjud bo'lib, unga turli davrlarda turlicha amal qilib kelingan. Insoniyat boshidan kechirgan turli jamiyatlarda mafkura, g'oya, siyosiy va ijtimoiy qonun-qoidalar bir-biridan farq qilgan.

Ta'lim va tarbiya ishlari ijtimoiy buyurtma sifatida mavjud jamiyatning ehtiyojini qondirish uchun xizmat qilgan. Shu asnoda xilma-xil ta'lim-tarbiya tizimlari tarkib topgan. Yangicha qarashlar, ta'minotlar, nazariya va amaliy tajriba namunalari paydo bo'lgan. Hali insoniyat yozish-o'qishni bilmagan paytlarda yoshlarga ta'lim-tarbiya berish haqidagi qarashlar xalq og'zaki ijodi namunalari aks etgan. Uzoq davrlar tajribada sinalib, sayqallanib borgan. Kuchli tarbiyaviy ta'sir ko'rsatish darajasiga etgan. Yozish-o'qish paydo bo'lgandan keyin ham xalq og'zaki ijodi o'z mavqeini yo'qotmagan, aksincha, yozma adabiyotlar mazmuniga singgan holda ta'sirchanligi yanada ortib borgan.

Boshlang'ich ta'lim bola aqliy tarbiyasini kuchaytiradigan, tarbiyaning boshqa yo'nalishlari bilan uzviy bog'liqlikda olib boriladigan, bilim va dunyoqarashning ko'lamini kengaytiradigan, eng asosiysi, yuqori sinflarda muvaffaqiyatli ta'lim olishini ta'minlaydigan bosqichdir. Shu tufayli boshlang'ich sinflarda o'qitiladigan barcha fanlar, ularning bo'limlari, har bir mavzu va tushunchalar alohida e'tibor bilan

tanlanadi. O'quvchining bilim saviyasi va darajasiga mos holda aqlining o'sib borishini ta'minlaydigan, kundalik turmush amaliyotida foydalanadigan, hayotda sodir bo'lgan voqea va hodisalarning mohiyatini anglatuvchi materiallar o'tiladi. Buning uchun har bir fanning mazmuniga kirgan mavzular mutaxassis va olimlar tomonidan alohida tanlanadi. Mana shu jarayonda yuqorida aytganimizdek, xalq og'zaki ijodi namunalari ham o'ziga xos ahamiyat kasb etadi. Xalq og'zaki ijodi namunalari yoshlarga ta'lim va tarbiya berishga qaratilganlarini fanda xalq pedagogikasi deb yuritiladi.

Xalq dostonlari, maqollar, matallar, topishmoqlar, hikmatli so'zlar, afsona va rivoyatlar yoshlarning dunyoqarashini shakllantiradi, oliyjanob insoniy fazilatlarni tarkib toptiradi. Bola ular orqali o'z xalqining o'timishini, mehnat faoliyatini, orzuhavas va intilishlarini bilib oladi. Xalq og'zaki ijodi namunalari o'quvchilarni bilim olishga qiziqtiradi, ongli va faol o'zlashtirishga imkoniyat yaratadi. Xalq og'zaki ijodi namunalari asrlar davomida tajribada sinalgan, hayotda takror-takror qo'llangan, shubhasiz yaxshi natijalar bergan tushunchalarni aks ettiradi. Bu tushunchalar xalq aql-zakovati va ijodiy mulohazalari bilan sayqallangan, yuksak badiiy qiymat kasb etadigan darajaga yetkaziladi.

Bola kamolotining turli davrlariga mos keladigan, ta'limning har bir bosqichida o'rganilishi mumkin bo'lgan xalq og'zaki ijodi namunalari mavjud bo'lib, ularni to'g'ri tanlash, xilma-xil metod va usullardan, vosita va shakllardan foydalangan holda o'rgatish o'qitishning samaradorligini oshiradi. Boshlang'ich sinf o'quvchilariga milliy tarbiya berish kuchaytirilgan hozirgi paytda, ta'lim va tarbiyaning mazmuniga o'zgartirishlar kiritilayotgan sharoitda bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda xalq og'zaki ijodi namunalari ijobiy natija berishi shubhasizdir.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini tarbiyalashda hech narsani e'tibordan chetda qoldirib bo'lmaydi. Bola tarbiyasida "kichik", "arzimas", "mayda-chuyda", degan narsalar bo'lmasligi kerak. Negaki ana shunday arzimas narsalardan keyinchalik "ulkan" muammolar kelib chiqishini doim esda saqlash zarur. Maktabdan tashqarida, bola televizor va kompyuterdan charchaganida xalq og'zaki ijodi namunalaridan foydalanilsa ham aqliy, ham axloqiy, ham sihat-salomatlik uchun ulkan hissa qo'shish mumkin ekanligi aniqlandi. Bundan ko'rinib turibdiki, bola tarbiyasida ota-ona va boshlang'ich sinf o'qituvchining birgalikda hamfikir bo'lib ishlashi, kelajak avlodning yuqori darajada bilim, ta'lim-tarbiya olishishiga katta hissa qo'shadi.

Shuning uchun, o'sib kelayotgan kelajak avlodning hayotini barbod qilmasdan, ya'ni bolam jim o'tirsa bo'lgani deb, kun bo'yi qo'lga uyali aloqa vositalarini berib, unga mehrsizlik, e'tiborsizlik qilmasdan, ularga mehr ulashishimiz, bolalar qo'lga va diliga kitob berish, ularni o'tmish tarixi bilan tanishtirish, xalq og'zaki namunalari haqida ma'lumot berib, kitobxonlikka bo'lgan qiziqishini orttirish uchun qattiq hamda birgalikda bel bog'lash kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mansurovich, S. S. (2022). METHODOLOGY OF ORGANIZING PHYSICAL EDUCATION LESSONS THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES. EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE, 2(4), 107-111.
2. Salixov, S. M., & Salixov, T. M. (2022). Musobaqa oldi sportdagi stress va tayyorgarlikning psixologik tomonlari. Science and Education, 3(4), 1039-1044.
3. Salixov, S. M., & Nosirova, L. S. (2022). Hissiy irodaviy boshqaruv namoyon bo'lishining yosh va jins xususiyatlariga bog'liq o'zgarishi. Science and Education, 3(4), 915-920.
4. Salixov, S. M., Salixov, T. M., & Shoymardonova, M. R. (2022). Sport jarayonlarida o'zini o'zi boshqarish hissiy jarayonlarning o'ziga xosligi. Science and Education, 3(4), 1087-1092.
5. Salixov, T. (2021). ПСИХО-ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ СТУДЕНТОВ. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 3(3).
6. Salixov, T. (2021). Формирование профессиональной подготовки будущего физического учебный учитель. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 8(8).
7. Salixov, T. (2021). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА ПОВЫШЕНИЯ АКТИВНОСТИ СТУДЕНТОВ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 3(3).
8. Umedjanova, M. L., Salikhov, S. M., & Salikhov, T. M. (2022). The Role of National Education in Preparing Young People for Family Life. EUROPEAN JOURNAL OF INNOVATION IN NONFORMAL EDUCATION, 2(2), 271-276.
9. Salixov, S. M., & Salixov, T. M. (2022). Bo'lajak jismoniy madaniyat o'qituvchisining kasbiy tayyorgarligini shakllantirish. Science and Education, 3(3), 1013-1019.
10. Салихов, Т. (2021). Psychological Characteristics Of Increasing Cognitive Activity In Elementary School Students. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 7(7).
11. G'aybulloyev, A. A. (2021). Sportchilarda hissiy-irodaviy sifatlar shakllanishining psixologik mexanizmlari. Psixologiya ilmiy jurnali, 92-96.
12. Sobirov, A. (2021). Индивидуальные проявления механизмов психологической защиты у спортсменов. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 3(3).
13. Кулиев, Ё. К. (2022). Социально-психологические особенности юношеского возраста. Science and Education, 3(4), 1392-1397.

14. Жумаев, Н. З. (2022). Психологические механизмы предупреждения формирования мотивации агрессивного поведения у педагогов. *Science and Education*, 3(4), 1517-1523.
15. Mansurovich, S. S. (2022). METHODOLOGY OF ORGANIZING PHYSICAL EDUCATION LESSONS THROUGH DIGITAL TECHNOLOGIES. *EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE*, 2(4), 107-111.
16. Усманова, М. Н., Останов, Ш. Ш., & Бафаев, М. М. (2013). К вопросу о зарождении этнопсихологии. *PEM: Psychology. Educology. Medicine*, (1-1), 68-72.
17. Ҳақимова, Ф. Х. (2022). Повышение благосостояния семьи как фактор развития экономического воспитания. *Science and Education*, 3(4), 1710-1715.
18. Qodirova, D. M. (2021). YOSH OILALARDA OILAVIY MUNOSABATNING SHAKLLANISHINING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. *Oriental Art and Culture*, (8), 179-183.
19. Аллаярова, С. Н., & Сайитова, У. Ҳ. Қ. (2021). МАСОФАВИЙ ТАЪЛИМ: МАЗМУНИ, ИМКОНИЯТЛАРИ ВА КАМЧИЛИКЛАРИ. *Academic research in educational sciences*, 2(1).
20. Ахмадов, Н. Р. (2022). Психологические механизмы реабилитации процесса дезадаптации у подростков. *Science and Education*, 3(4), 1271-1277.
21. Nazarov, A. M. (2020). PSYCHOLOGICAL MECHANISM FOR IMPROVEMENT OF PSYCHOLOGICAL PROTECTION OF SPORTSMEN. *Theoretical & Applied Science*, (1), 435-438.
22. Axmadov, N., & Ostanov, S. (2021). РОЛЬ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО ЗДОРОВЬЯ СТУДЕНТОВ В УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 3(3).
23. Рустамов, Ш. Ш. (2022). Психологические особенности изучения математической компетентности практикующего психолога. *Science and Education*, 3(4), 1746-1752.
24. Dilafruz, I. (2022). OILADA IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK MUNOSABATLARNING SHAKLLANISHIDA ONA PSIXOLOGIYASINING O'RNI. *ТАЪЛИМ ВА РИВОЖЛАНИШ ТАҲЛИЛИ ОНЛАЙН ИЛМИЙ ЖУРНАЛИ*, 2(3), 182-185.
25. Sarvinoz, Q. (2022). EMOTIONAL UNDERSTANDING OF INDIVIDUALS THE ROLE OF EMOTIONS. *ResearchJet Journal of Analysis and Inventions*, 3(1), 12-18.
26. Roziyev, U. (2021). СОЦИАЛЬНАЯ ФОБИЯ-И ЕГО ВЛИЯНИЯ НА ПОВЕДЕНИЕ ЧЕЛОВЕКА. *ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.uz)*, 22(22).

27. Ахмадов, Н. Р. (2022). Социально-психолого-педагогическая реабилитация дезадаптированных подростков. *Science and Education*, 3(2), 1045-1053.

28. Akmal, N. (2022). KINDS OF TEMPERAMENT OF HUMAN BEINGS. *Web of Scientist: International Scientific Research Journal*, 3(1), 321-324.

29. Останов, Ш. Ш. (2020). Арт-терапия воситалари орқали талаба-ёшлар креативлигини ривожлантириш. *Психология. Илмий журнал.-Бухоро*, (2), 175-184.

30. Рустамов, Ш. Ш. (2022). О формировании математической компетентности практический психологов. *Science and Education*, 3(2), 1359-1366.

31. Назаров, А. М., & Останов, Ш. Ш. (2017). СОЦИАЛЬНЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК СОЦИАЛЬНО-ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА. *NovaInfo. Ru*, 1(58), 547-552.

32. Усманова, М. Н. (2016). СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБРАЗОВАНИИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА (на примере преподавания психологии). In *ПСИХОЛОГИЯ XXI СТОЛЕТИЯ. НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ* (pp. 269-271).